

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า จังหวัดระนอง ทำการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่มารับบริการคลอดและพักหลังคลอดในโรงพยาบาลชุมชนที่อยู่ในเขตจังหวัดระนอง และอาศัยอยู่ในอำเภอกระบุรี อำเภอกะเปอร์ อำเภอละอุ่น และอำเภอสูขสรัราญ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2549 จำนวนทั้งสิ้น 115 คน แบ่งเป็นมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ จำนวน 68 คน และมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการศึกษา เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดและเติมข้อความ จำนวน 38 ข้อ ส่วนที่ 2 การรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับให้เลือกตอบ จำนวน 18 ข้อ และส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการฝากครรภ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับให้เลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ หลังจากตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน นำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่เคยไปรับบริการคลอดและพักหลังคลอดในโรงพยาบาลระนอง และอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์การรับรู้ต่อการตั้งครรภ์และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการฝากครรภ์ เท่ากับ 0.68 และ 0.94 ตามลำดับ โดยทำการสัมภาษณ์ผ่านล่ามชาวพม่าที่มีความรู้ภาษาไทย และสามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดตามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่บ้านจำนวน 115 คน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS for windows โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ chi-square และ Fisher's exact test

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลด้านลักษณะประชากร สังกศ เศรษฐกิจของมารดาย้ายถิ่นพม่า

ข้อมูลด้านลักษณะประชากร สังกศ เศรษฐกิจของมารดาย้ายถิ่นพม่า ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และลักษณะครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่ามีจำนวนทั้งสิ้น 115 คน มีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี ร้อยละ 36.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.2 ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านร้อยละ 59.1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 34.8 และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 81.7

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่ามีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี ร้อยละ 41.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 48.5 ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านร้อยละ 55.9 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 30.9 และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 80.9

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่ามีอายุระหว่าง 25 – 29 ปี ร้อยละ 31.9 จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 57.4 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นแม่บ้านร้อยละ 63.8 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 40.4 และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 83

1.2 ข้อมูลด้านเชื้อชาติ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และการมีบัตรอนุญาตของมารดาย้ายถิ่นพม่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีเชื้อชาติพม่า ร้อยละ 80.9 อาศัยอยู่ในประเทศไทย 1 – 5 ปี ร้อยละ 57.4 เกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.8) ไม่มีบัตรอนุญาต ประเภทของบัตรอนุญาตที่มีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงานร้อยละ 75

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีเชื้อชาติพม่า ร้อยละ 80.9 อาศัยอยู่ในประเทศไทย 1 – 5 ปี ร้อยละ 55.9 เกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 55.9) ไม่มีบัตรอนุญาต ประเภทของบัตรอนุญาตที่มีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงานร้อยละ 86.7

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีเชื้อชาติพม่า ร้อยละ 80.9 อาศัยอยู่ในประเทศไทย 1 – 5 ปี ร้อยละ 59.6 เกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.2) ไม่มีบัตรอนุญาต ประเภทของบัตรอนุญาตที่มีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงานร้อยละ 59.1

1.3 ข้อมูลด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยของมารดาย้ายถิ่นพม่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 39.1 พูดภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 42.6 และส่วนใหญ่อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 99.

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยได้ดี ร้อยละ 38.2 พูดภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 44.1 และส่วนใหญ่อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 98.5

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 53.2 พูดภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 46.8 ส่วนด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทุกคนอ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย

1.4 ข้อมูลด้านลักษณะประชากรสามีของมารดาย้ายถิ่นพม่า

ข้อมูลด้านลักษณะประชากรสามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าได้แก่อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สัญชาติ การมีบัตรอนุญาต และประเภทบัตรอนุญาตที่มี ผลการวิจัยพบว่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 29 ปี ร้อยละ 44.3 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 60.9 เกือบทั้งหมดมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 99.1 ส่วนใหญ่สามีเป็นคนพม่า ร้อยละ 96.5 มีบัตรอนุญาต ร้อยละ 82.6 โดยพบว่าประเภทของบัตรอนุญาตที่สามีมีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงานร้อยละ 92.6

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าครึ่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 20–29 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 61.8 เกือบทั้งหมดมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 98.5 ส่วนใหญ่สามีเป็นคนพม่า ร้อยละ 97 มีบัตรอนุญาต ร้อยละ 83.8 และประเภทของบัตรอนุญาตที่มีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงานร้อยละ 93

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 42.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 59.6 ทุกคนมีอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่เป็นคนพม่า ร้อยละ 95.7 มีบัตรอนุญาต ร้อยละ 80.8 และประเภทของบัตรอนุญาตที่มีมากที่สุดคือบัตรอนุญาตทำงาน ร้อยละ 92.1

1.5 ความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยของสามีมารดาย้ายถิ่นพม่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 45.2 พูดภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 51.3 อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 93.9

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 51.5 พูดภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 55.9 อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 94.1

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ฟังภาษาไทยได้ดี ร้อยละ 44.7 พูดภาษาไทยพอใช้ ร้อยละ 44.7 อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้เลย ร้อยละ 93.6

1.6 การย้ายที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ของมารดาย้ายถิ่นพม่า

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่ย้ายที่อยู่ ร้อยละ 76.5 ลักษณะการย้ายที่อยู่ส่วนใหญ่ย้ายภายในจังหวัด ร้อยละ 90 และย้ายที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์เนื่องจากเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ร้อยละ 70.4

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่ย้ายที่อยู่ ร้อยละ 80.9 ลักษณะการย้ายที่อยู่ส่วนใหญ่ย้ายภายในจังหวัด ร้อยละ 83.3 และย้ายที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์เนื่องจากเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ร้อยละ 84.6

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝักพรรรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่ย้ายที่อยู่ ร้อยละ 70.2 ทุกคนย้ายที่อยู่ภายในจังหวัด และย้ายที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์เนื่องจากเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ร้อยละ 57.1

1.7 ข้อมูลด้านประวัติการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า

ข้อมูลด้านประวัติการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า ได้แก่ ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ประสบการณ์การแท้งบุตร จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ก่อนตั้งครรภ์ ประสบการณ์การฝากครรภ์ และการคุมกำเนิดก่อนตั้งครรภ์ ผลการวิจัยพบว่า

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ส่วนใหญ่เป็นครรภ์หลัง ร้อยละ 60 โดยเป็นครรภ์ที่ 2 มากที่สุดร้อยละ 53.6 โดยมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าครรภ์หลังส่วนใหญ่มีระยะห่างของการตั้งครรภ์ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป ร้อยละ 42.0 ไม่เคยแท้งบุตร ร้อยละ 85.5 มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ก่อนตั้งครรภ์นี้ 1 คน ร้อยละ 43.5 เคยฝากครรภ์ที่ประเทศไทย ร้อยละ 55.1 และส่วนใหญ่ใช้ยาคุมกำเนิดชนิดรับประทาน ร้อยละ 35.7

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

ส่วนใหญ่เป็นครรภ์หลัง ร้อยละ 54.4 โดยเป็นครรภ์ที่ 2 มากที่สุด ร้อยละ 54 ในกลุ่มมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าครรภ์หลังส่วนใหญ่มีระยะห่างของการตั้งครรภ์ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.9 ไม่เคยแท้งบุตร ร้อยละ 78.4 มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ก่อนตั้งครรภ์นี้ 1 คน ร้อยละ 43.2 เคยฝากครรภ์ที่ประเทศไทย ร้อยละ 62.2 และส่วนใหญ่ใช้ยาคุมกำเนิดชนิดรับประทาน ร้อยละ 38.2

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

ส่วนใหญ่เป็นครรภ์หลัง ร้อยละ 68.1 โดยเป็นครรภ์ที่ 2 มากที่สุด ร้อยละ 53.1 ในกลุ่มมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าครรภ์หลังส่วนใหญ่มีระยะห่างของการตั้งครรภ์ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป ร้อยละ 46.9 ไม่เคยแท้งบุตร ร้อยละ 93.8 มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ก่อนตั้งครรภ์ครั้งนี้ 1 คน ร้อยละ 43.8 เคยฝากครรภ์ที่ประเทศไทย ร้อยละ 46.9 และส่วนใหญ่ใช้ยาคุมกำเนิดชนิดฉีด และไม่ได้คุมกำเนิดในร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 34

1.8 ข้อมูลด้านการรับรู้การตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า

ข้อมูลด้านการรับรู้การตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า ได้แก่ อายุครรภ์ที่รับรู้ว่าการตั้งครรภ์ เหตุผลของการรับรู้ว่าการตั้งครรภ์ และการรู้สึกเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ ผลการวิจัยพบว่า

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่รับรู้ว่าการตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 8 สัปดาห์ และน้อยกว่า ร้อยละ 51.3 รับรู้ว่าการตั้งครรภ์เนื่องจากประจำเดือนขาดและทราบผลการตรวจจากเจ้าหน้าที่ ในร้อยละที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 32.8 และรู้สึกดีใจ/ปลื้มใจ/มีความสุขเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ ร้อยละ 76.5

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่รับรู้ที่ตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 8 สัปดาห์ และน้อยกว่าร้อยละ 58.8 รับรู้ว่าการตั้งครรภ์เนื่องจากทราบผลการตรวจจากเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 80.9 และรู้สึกดีใจ / ปลื้มใจ / มีความสุข เมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ ร้อยละ 86.7

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่รับรู้ที่ตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 8 สัปดาห์ และน้อยกว่าร้อยละ 40.4 รับรู้ว่าการตั้งครรภ์เนื่องจากประจำเดือนขาด ร้อยละ 68.1 และส่วนใหญ่รู้สึกดีใจ / ปลื้มใจ / มีความสุข เมื่อทราบว่าตั้งครรภ์ ร้อยละ 61.7

1.9 การรับบริการฝากครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า

การรับบริการฝากครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าพบว่ามาฝากครรภ์ จำนวน 112 คน ร้อยละ 97.4 และไม่มาฝากครรภ์ จำนวน 3 คน ร้อยละ 2.6 เมื่อแบ่งการฝากครรภ์ตามเกณฑ์ที่นิยามไว้ในคำจำกัดความ พบว่ามารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ จำนวน 68 คน ร้อยละ 59.1 และฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวน 47 คน ร้อยละ 40.9

1.10 พฤติกรรมการฝากครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า

พฤติกรรมการฝากครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า ได้แก่ อายุครรภ์ที่เริ่มฝากครรภ์ และสถานที่ไปรับบริการฝากครรภ์ ผลการวิจัยพบว่า

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่เริ่มฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 13 – 24 สัปดาห์ ร้อยละ 44.6 และรับบริการฝากครรภ์ที่สถานีนอนามัย ร้อยละ 58.9

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่เริ่มฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 13 – 24 สัปดาห์ ร้อยละ 54.4 และรับบริการฝากครรภ์ที่สถานีนอนามัย ร้อยละ 61.8

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่เริ่มฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์ตั้งแต่ 25 สัปดาห์ขึ้นไป ร้อยละ 56.8 และรับบริการฝากครรภ์ที่สถานีนอนามัย ร้อยละ 54.5

1.11 ข้อมูลด้านอาการแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่า

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่มีอาการแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ ร้อยละ

69.6 ส่วนใหญ่อาการแทรกซ้อนที่พบคืออาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว ร้อยละ 14.8

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่มีอาการแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ ร้อยละ

67.6 ส่วนใหญ่อาการแทรกซ้อนที่พบคืออาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว ร้อยละ 16.2

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่ไม่มีอาการแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ ร้อยละ 72.3

ส่วนใหญ่ออาการแทรกซ้อนที่พบคืออาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว ร้อยละ 12.8

1.12 ข้อมูลด้านสภาวะสุขภาพมารดาและทารกเมื่อคลอด

ข้อมูลด้านสภาวะสุขภาพมารดา ประกอบด้วย วิธีการคลอดและอาการผิดปกติหลังคลอด ส่วนข้อมูลด้านสุขภาพทารกเมื่อคลอด ประกอบด้วย น้ำหนักแรกคลอด และสุขภาพแรกคลอด ผลการวิจัยพบว่า

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ด้านสภาวะสุขภาพมารดา มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่คลอดปกติ ร้อยละ 93.9 และไม่มีอาการผิดปกติหลังคลอด ร้อยละ 93.9 ส่วนอาการผิดปกติหลังคลอดที่พบส่วนใหญ่คือ มีไข้หลังคลอด ร้อยละ 57.1

ด้านสภาวะสุขภาพทารกของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าพบว่า มีทารกมีน้ำหนักแรกคลอด ส่วนใหญ่มากกว่า 2,500 -3,999 กรัม ร้อยละ 87.8 และสุขภาพทารกแรกคลอดส่วนใหญ่สมบูรณ์แข็งแรง ร้อยละ 93.9

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

ด้านสภาวะสุขภาพมารดา มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่คลอดปกติ ร้อยละ 89.7 และไม่มีอาการผิดปกติหลังคลอด ร้อยละ 94.1 ส่วนอาการผิดปกติหลังคลอดที่พบส่วนใหญ่คือ มีไข้หลังคลอด ร้อยละ 75

ด้านสภาวะสุขภาพทารกของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าพบว่า ทารกมีน้ำหนักแรกคลอด ส่วนใหญ่มากกว่า 2,500 -3,999 กรัม ร้อยละ 94.1 และสุขภาพทารกแรกคลอดส่วนใหญ่สมบูรณ์แข็งแรง ร้อยละ 95.6

มารดาขายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

ด้านภาวะสุขภาพมารดา มารดาขายถิ่นพม่าส่วนใหญ่คลอดปกติ ร้อยละ 83 และไม่มีอาการผิดปกติหลังคลอด ร้อยละ 93.6 ส่วนอาการผิดปกติหลังคลอดที่พบคือ มีไข้ ตกเลือดหลังคลอด และรกล้าง พบในร้อยละที่เท่ากัน คือร้อยละ 33.3

ด้านภาวะสุขภาพทารกของมารดาขายถิ่นพม่าพบว่า ทารกมีน้ำหนักแรกคลอด ส่วนใหญ่มากกว่า 2,500 -3,999 กรัม ร้อยละ 78.7 และสุขภาพทารกแรกคลอดส่วนใหญ่สมบูรณ์ แข็งแรง ร้อยละ 91.5

1.13 ข้อมูลด้านปัจจัยส่งเสริม

ปัจจัยส่งเสริม ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการฝากครรภ์ (วิธีการเดินทาง ระยะทาง ระยะเวลาในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และความสะดวกต่อการเดินทาง) สิทธิในการรักษาพยาบาล และแหล่งประโยชน์ทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า

มารดาขายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการฝากครรภ์ของมารดาขายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถจักรยานยนต์รับจ้าง ร้อยละ 58 มีระยะทางในการเดินทาง 1.5 - 5 กิโลเมตร ร้อยละ 57.1 ใช้ระยะเวลาในการเดินทาง 15 นาที และน้อยกว่าร้อยละ 56.2 เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากกว่า 50 บาทขึ้นไป ร้อยละ 33.1 และมีความสะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 86.6

สิทธิในการรักษาพยาบาลของมารดาขายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่ชำระเงินเอง ร้อยละ 66.1 และเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการ 30 บาท และน้อยกว่า ร้อยละ 41.7

แหล่งประโยชน์ทางสังคมของมารดาขายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่มีบุคคลที่แนะนำให้ไปฝากครรภ์ ร้อยละ 66.1 โดยบุคคลที่แนะนำให้มาฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 47.3 มีบุคคลที่พาไปฝากครรภ์ ร้อยละ 67 โดยบุคคลที่พาไปรับบริการฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 57.3 มีบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์ ร้อยละ 66.1 โดยบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 39.2 มีบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปฝากครรภ์ ร้อยละ 82.1 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเมื่อเดินทางไปฝากครรภ์มากที่สุด ได้แก่ สามี ร้อยละ 97.8 มีบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์ ร้อยละ 77.7 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์มากที่สุด ได้แก่ สามี ร้อยละ 88.5 และบุคคลที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการตัดสินใจในการฝากครรภ์คือ ตนเอง ร้อยละ 81.3

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

ความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการฝากครรภ์ของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถจักรยานยนต์รับจ้าง ร้อยละ 60.3 มีระยะทางในการเดินทาง 1.5 - 5 กิโลเมตร ร้อยละ 61.8 ใช้ระยะเวลาในการเดินทางน้อยกว่าเท่ากับ 15 นาที ร้อยละ 63.2 เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากกว่า 50 บาทขึ้นไป ร้อยละ 30.9 และมีความสะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 92.6

สิทธิในการรักษาพยาบาลของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่ชำระเงินเอง ร้อยละ 63.2 และเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการ 30 บาท และน้อยกว่า ร้อยละ 48.5

แหล่งประโยชน์ทางสังคมของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่มีบุคคลที่แนะนำให้ไปฝากครรภ์ ร้อยละ 64.7 โดยบุคคลที่แนะนำให้มาฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 43.2 มีบุคคลที่พาไปฝากครรภ์ ร้อยละ 69.1 โดยบุคคลที่พาไปรับบริการฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 59.6 มีบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์ ร้อยละ 67.6 โดยบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 41.3 มีบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปฝากครรภ์ ร้อยละ 80.9 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเมื่อเดินทางไปฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 98.2 มีบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์ ร้อยละ 75 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 88.2 และบุคคลที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการตัดสินใจในการฝากครรภ์คือ ตนเอง ร้อยละ 83.8

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

ความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการฝากครรภ์ของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถจักรยานยนต์รับจ้าง ร้อยละ 54.4 มีระยะทางในการเดินทาง 1.5 - 5 กิโลเมตร ร้อยละ 50 ใช้ระยะเวลาในการเดินทางน้อยกว่าเท่ากับ 15 นาที ร้อยละ 45.4 เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากกว่า 50 บาทขึ้นไป ร้อยละ 36.4 และมีความสะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 77.3

สิทธิในการรักษาพยาบาลของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่ชำระเงินเอง ร้อยละ 70.2 และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการ ร้อยละ 34

แหล่งประโยชน์ทางสังคมของมารดาย้ายถิ่นพม่าพบว่า ส่วนใหญ่มีบุคคลที่แนะนำให้ไปฝากครรภ์ ร้อยละ 68.2 โดยบุคคลที่แนะนำให้มาฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี ร้อยละ 53.3 มีบุคคลที่พาไปฝากครรภ์ ร้อยละ 63.6 โดยบุคคลที่พาไปรับบริการฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ สามี

ร้อยละ 53.6 มีบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์ ร้อยละ 63.6 โดยบุคคลที่แนะนำสถานที่ฝากครรภ์มากที่สุดได้แก่ เพื่อน/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 50 มีบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปฝากครรภ์ ร้อยละ 84.1 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเมื่อเดินทางไปฝากครรภ์มากที่สุด ได้แก่ สามี ร้อยละ 97.3 มีบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์ ร้อยละ 81.8 โดยบุคคลที่ช่วยเหลือทำกิจกรรมต่างๆ แทนเมื่อไปฝากครรภ์มากที่สุด ได้แก่ สามี ร้อยละ 88.9 ส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการตัดสินใจใน การฝากครรภ์คือ ตนเอง ร้อยละ 77.3

1.14 การรับรู้ต่อการตั้งครรภ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์ ส่วนการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับน้อย พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้อันตรายและความรุนแรงของอาการแทรกซ้อน

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์ ส่วนการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับน้อย พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้อันตรายและความรุนแรงของอาการแทรกซ้อน

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้อันตรายและความรุนแรงของอาการแทรกซ้อน ส่วนการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ของมารดาที่ย้ายถิ่นพม่าในระดับน้อย พบมากที่สุดอยู่ในการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์

1.15 ข้อมูลด้านปัจจัยระบบบริการสุขภาพ

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาที่ย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ใน

ด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์ ส่วนระดับน้อยพบมากที่สุดอยู่ในด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์เช่นกัน

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ในด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์ ส่วนระดับน้อยพบมากที่สุดอยู่ในด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์เช่นกัน

มารดาย้ายถิ่นพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

มารดาย้ายถิ่นพม่าส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์ในระดับมาก พบมากที่สุดอยู่ในด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์ ส่วนระดับน้อยพบมากที่สุดอยู่ในด้านความสะดวกที่ได้รับจากบริการฝากครรภ์เช่นกัน

1.16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ระดับการศึกษา และความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุครรภ์ที่เริ่มฝากครรภ์มีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

1.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่งเสริมกับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ความสะดวกต่อการเดินทางมารับบริการในด้านระยะทางในการเดินทางและความสะดวกต่อการเดินทางมีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

1.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระบบบริการสุขภาพกับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

ความพึงพอใจต่อบริการฝากครรภ์โดยรวมมีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

1.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ต่อการตั้งครรภ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์

การรับรู้ต่อการตั้งครรภ์ด้านประโยชน์ของการฝากครรภ์มีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งประโยชน์ทางสังคมที่สำคัญที่สุดของมารดาย้ายถิ่นพม่า คือสามี (ตารางที่ 16) ซึ่งเป็นบุคคลที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นแรงกระตุ้นให้มารับบริการฝากครรภ์ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงต้องกระตุ้นให้สามีของมารดาย้ายถิ่นพม่ามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์และประโยชน์ของการฝากครรภ์ผ่านสื่อภาษาพม่าเพื่อที่จะนำความรู้ไปให้การสนับสนุนและส่งเสริมมารดาย้ายถิ่นพม่าให้มารับบริการฝากครรภ์โดยเร็วและต่อเนื่องต่อไป อีกทั้งในกลุ่มที่ไม่มาฝากครรภ์พบว่าปัญหาด้านการสื่อสารและการไม่มีบัตรอนุญาต ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการฝากครรภ์ได้ ซึ่งครอบครัวของมารดาย้ายถิ่นพม่าในกลุ่มนี้จะอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของนายจ้าง ซึ่งจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าถึงบริการได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเชิงนโยบายให้นายจ้างรับผิดชอบดูแลในกรณีมีหญิงตั้งครรภ์ย้ายถิ่นพม่าที่อยู่ในสถานประกอบการให้เข้ารับการฝากครรภ์อย่างต่อเนื่องทุกคน

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา ความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย อายุครรภ์ที่เริ่มฝากครรภ์ และการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์ของมารดาย้ายถิ่นพม่ามีความสัมพันธ์กับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และไม่ครบตามเกณฑ์ (ตารางที่ 19) รวมทั้งปัญหาด้านการสื่อสารกับมารดาย้ายถิ่นพม่าเป็นปัญหาที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ดังนั้นทุกสถานบริการจึงควรมีพนักงานสาธารณสุขต่างด้าวพม่าช่วยเป็นล่ามให้กับเจ้าหน้าที่ในวันที่ให้บริการฝากครรภ์ เพื่อศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานโดยเฉพาะระดับการศึกษา รวมทั้งให้ความรู้ในการปฏิบัติตัวระหว่างตั้งครรภ์และการเตรียมตัวสำหรับการคลอด รับฟังสิ่งที่หญิงตั้งครรภ์เล่าอาการต่างๆ เพื่อประกอบการให้ข้อมูลการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในแต่ละระยะและยังถึงการมาตรวจครรภ์ครั้งต่อไป อีกทั้งประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในชุมชนที่มีแรงงานต่างด้าวพม่าเกี่ยวกับโอกาสเกิดอาการแทรกซ้อนในระหว่างตั้งครรภ์ อันตรายและความรุนแรงของอาการแทรกซ้อนในระหว่างตั้งครรภ์ และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการมาฝากครรภ์อย่างต่อเนื่อง

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ระบบบริการฝากครรภ์ของแรงงานต่างด้าวยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานบริการแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้พิจารณาในการจัดระบบบริการฝากครรภ์ตามลำดับก่อน-หลัง การเก็บค่าบริการหรือการลดหย่อนค่าบริการในกรณีตรวจเลือด การให้บริการทันตสุขภาพ และการจัดระบบบริการเชิงรุกเข้าไปในชุมชนที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวพม่า เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน และเกิดความเท่าเทียมในการใช้สิทธิในการรับบริการฝากครรภ์

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์และภาวะสุขภาพมารดาและทารกเมื่อคลอดในมารดาชายถิ่นพม่า

3.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงสาเหตุและปัจจัยในกลุ่มมารดาชายถิ่นพม่าที่ไม่มารับบริการฝากครรภ์

3.3 ควรศึกษาหารูปแบบและวิธีการในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่มีผลต่อการมารับบริการฝากครรภ์อย่างต่อเนื่องในมารดาชายถิ่นพม่า